

УДК 504.54

Ганчук М.М., асистент

Федюшко М.П., к. с.-г. н., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ ПОЛЬОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ЛАНДШАФТНОЇ ЕКОЛОГІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ЕКОЛОГІВ У ТДАТУ

Анотація. Розглянуто завдання і зміст навчальної польової практики з ландшафтної екології. Наведено міжпредметні зв'язки практики з іншими навчальними дисциплінами. Проаналізовано структуру ландшафтно-екологічної навчальної практики.

Ключові слова: ландшафтно-екологічна навчальна практика, ландшафт, польові дослідження.

Постановка проблеми. В основі екологічної освіти лежить навчання, виховання та розвиток особистості, яка спрямована на формування екологічної культури, як складової системи національного, суспільного виховання всіх верств населення. Тому, постає необхідність вивчення екологічних дисциплін, застосування їх теоретичних положень на практиці.

Практична значимість курсу «Ландшафтна екологія» полягає в тому, що він дає повне, цілісне уявлення про функціонування, розвиток, динаміку геосистем, їх ієрархію та структуру, методи дослідження (картографічний, моделювання). Вивчення курсу тісно пов'язане із навчальними дисциплінами такими як «Загальна екологія», «Ґрунтознавство», «Геологія з основами геоморфології», «Топографія з основами картографії», «Метеорологія і кліматологія», які є важливими для студентів напрямку «Екологія» сільськогосподарських ВУЗів.

Одним із важливих аспектів професійної підготовки студента-еколога є навчальні польові практики, в основу яких покладено вивчення взаємозв'язку природних компонентів на локальному рівні геосистем.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Аналіз наукових джерел з проблем компетентнісного підходу в освіті засвідчує, що в організації навчальних практик для студентів-екологів накопичено певний досвід. Зміст теорії та практики наукової діяльності в навчанні розглянуто в працях Н. Волкової, А. Кузьмінського, В. Ляудіса, І. Малафійк та ін. Багато вітчизняних учених (Г. Білявський, А. Волох, В. Боголюбов, Б. Борисюк, Р. Бурда, І. Гудков, М.

Клименко, Ю. Пилипенко, Н. Рідей, В. Чайка та ін.), що займались розробкою навчально-методичного забезпечення організації навчальних практик передали свій досвід практичної підготовки студентів-екологів [1, 3, 5].

Формулювання цілей статті. Теоретичне обґрунтування методичних основ організації ландшафтно-екологічної навчальної практики для студентів-екологів у ТДАТУ.

Виклад основного матеріалу досліджень. Навчальна польова практика для студентів-екологів є невід'ємною складовою підготовки фахівця і спрямована на закріплення теоретичних знань. Метою ландшафтно-екологічної практики є формування знань та навичок, необхідних для дослідження та картографування екологічного стану окремих ландшафтів, характерних для території обраного регіону, джерел негативного впливу на них, ступеню їх антропогенного перетворення та його екологічних наслідків, формування здібностей обґрунтування шляхів поліпшення стану навколишнього природного середовища, виконання конкретного наукового дослідження з актуальної екологічної тематики [2].

Головними завданнями практики є [4-6]:

- дослідження екологічного стану компонентів ландшафту (гірські породи, кліматичні та гідрологічні умови, ґрунтові умови, рослинний та тваринний світ);
- дослідження умов та закономірностей формування, динаміки екологічних ситуацій в межах окремих природно-територіальних комплексів;
- картографування екологічного стану природно-територіальних комплексів;
- екологічні дослідження на рівні фацій, урочищ, місцевостей;
- проведення інвентаризації джерел забруднення та складання відповідних інвентаризаційних картографічних творів;
- класифікація джерел та видів техногенного впливу;
- інвентаризація забруднюючих речовин;
- картографування ареалів забруднення територій;
- оцінка екологічного стану ландшафтів території дослідження;
- проведення цільових індивідуальних та колективних екологічних досліджень.

Навчальна польова практика з ландшафтною екологією складається з таких елементів: підготовчий етап (ознайомлення з метою та завданнями практики, вивчення природних умов досліджуваного регіону), польові дослідження (рекогносцирувальні маршрути, польові бригадні маршрути, індивідуальні маршрути), камеральні роботи.

Навчальна ландшафтно-екологічна практика дає змогу застосовувати знання та вміння, отримані в процесі вивчення природничих дисциплін. Вивчення ландшафтів у польових умовах є важливим етапом у розумінні природних систем.

Проводячи польові дослідження студенти вивчають зональні та інтразональні геосистеми, аналізують їх морфологію історію розвитку, генезис та динаміку.

Під час проходження навчальної польової практики студенти-екологи Таврійського державного агротехнологічного університету мають змогу вивчати ландшафтно-екологічні особливості річки Молочна, а також унікальні лучні, прибережно-водні та піщано-степові ландшафти коси острів Бірючий.

Висновки. Навчальна польова практика з ландшафтно-екології є важливим елементом у підготовці фахівця еколога, яка дає змогу застосовувати знання та вміння здобуті у процесі навчання. Методичні засади організації ландшафтно-екологічної навчальної практики у ТДАТУ формують у студентів-екологів ландшафтно-екологічну, картографічну, еколога-землеробську компетентність, що є якісною характеристикою висококваліфікованого випускника й дозволяють йому бути конкурентоспроможним на сучасному ринку праці.

Бібліографічний список:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: навчальний посібник / Н.П. Волкова. – К.: Академвидав, 2009. – 616 с.
2. Ганчук М.М. Методика проведення навчальної польової практики з ландшафтно-екології / М.М. Ганчук // Матеріали другого міжвузівського семінару викладачів «Наукові аспекти організації та проведення навчальних практик для студентів-екологів з дисциплін фахового спрямування». – Мелітополь – Кирилівка, 2016. – С. 13-14
3. Кузьмінський А.П. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник / К.: Знання, 2005. – 486 с.
4. Рак Т.Є., Карабин В.В. Методичні аспекти проведення польової навчальної практики з ландшафтно-екології / Т.Є. Рак, В.В. Карабин // Вісник ЛДУ БЖД № 6, 2012. – С. 190-195
5. Рідей Н. М. Ступенева підготовка майбутніх екологів: теорія і практика: Монографія / за заг. ред. академіка Д. О. Мельничука. – Херсон: Видавництво Олді-плюс, 2-ге вид. перероблене і доповнене, 2011. – 650 с.
6. Рідей Н. М., Бережняк Є. М. Практика викладання дисципліни “Ландшафтна екологія” для фахівців екологів / Н. М. Рідей, Є. М. Бережняк // Нау-

ковий вісник національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія “Педагогіка, психологія, філософія”. – К., 2011. – С. 324–330.

Ganchuk M., Fediushko M. Methodical aspects of the field practical training performance in landscape ecology for students of ecologist in TSATU

The tasks and the content of the field practical training in landscape ecology. The relations of practical training with other subjects are provided. The structure of landscape and environmental education practices.

Key words: landscape and environmental education practice, landscape, field studies.

УДК 378.1

Гараєв П.І., к.т.н., доцент, Смєлов А.О., к.т.н., доцент
Таврійський державний агротехнологічний університет

**УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРНИХ КАДРІВ
ДЛЯ ТЕХНІЧНОГО СЕРВІСУ МАШИН АПВ**

Анотація. Досліджується поняття якості підготовки випускника ВНЗ, проблеми керування якістю підготовки фахівця. В цьому контексті підкреслюється, що сьогодення реальність змушує переосмислити питання підготовки фахівців тому що, в нинішніх умовах від них потрібен професіоналізм і компетентність при прийнятті самостійних рішень із розумним ризиком і економічним мисленням. Робиться висновок, що якість базової підготовки фахівця повинна забезпечити можливість фахівця обновляти якості, що частково втрачаються, або ж здобувати нові, є необхідність безперервного навчання.

Ключові слова: якість, фахівець, професіоналізм, компетентність, безперервність навчання, практична підготовка.

Постановка проблеми. Сьогодні сільське господарство – чи не єдина галузь в Україні, яка демонструє стабільний ріст всупереч складній політико-економічній ситуації [1]. Вона стала основним експортером і головним джерелом надходжень іноземної валюти в країну. Незважаючи на певні успіхи, аграрна галузь однаково потребує систематичних реформ. Насамперед – у переході на стандарти ЄС, що дасть можливість наростити експорт. Із цією метою Міністерство аграрної політики і продовольства активно працює над Комплексною стратегією розвитку сільського господарства і сільських тери-